

Cafe Louvre | 22. 4. 2024

Názory veřejnosti na problematiku oddlužování

**Výsledky průzkumu
veřejného mínění**

Zadavatel průzkumu:

Unie zaměstnavatelských svazů ČR

Tisková konference

Vít Jásek

výkonný ředitel Unie zaměstnavatelských svazů ČR

moderátor tiskové konference

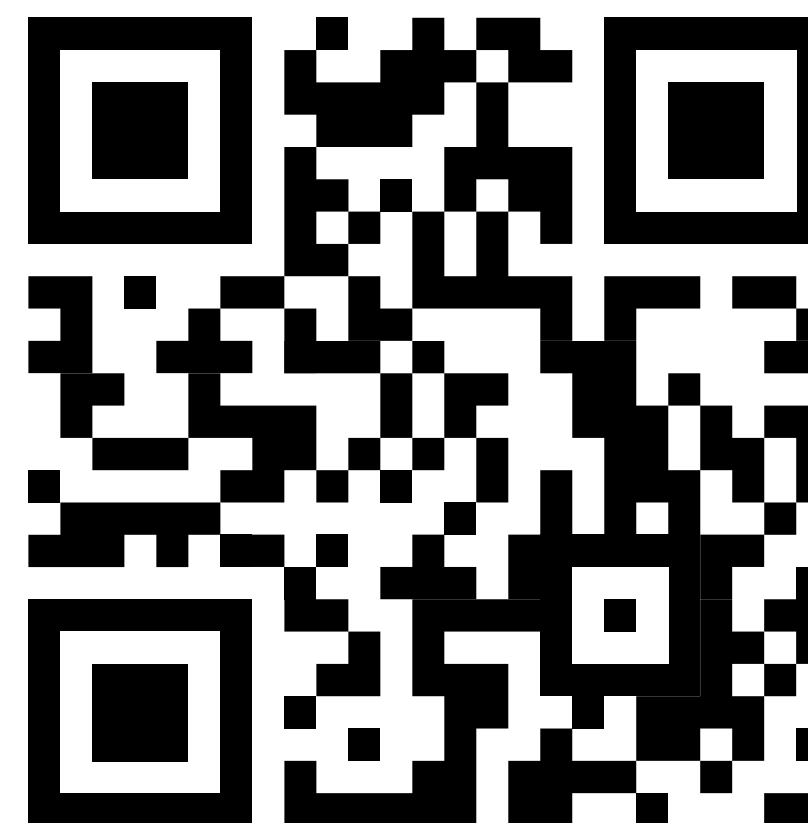
zástupce zadavatele průzkumu veřejného mínění

Názory veřejnosti na problematiku oddlužování
Cafe Louvre | 22. 4. 2024

Základní informace o průzkumu veřejného mínění

- Počet respondentů: 1575
- Sběr dat: leden 2024
- Zdroj dat: aplikace Instant Research agentury IPSOS

Průzkum veřejného mínění i
tato prezentace je ke stažení i
na www.insolcentrum.cz

Názory veřejnosti na problematiku oddlužování
Cafe Louvre | 22. 4. 2024

Cíle průzkumu veřejného mínění

- Potřeba znát postoje veřejnosti k oddlužování
- Vědět postoje podle voličských preferencí
- Porovnání výsledků průzkumu s předcházejícími průzkumy
- Znat komentář klíčových aktérů

Názory veřejnosti na problematiku oddlužování
Cafe Louvre | 22. 4. 2024

Představení vystupujících

JUDr. Jarmila Veselá

jednatelka analytické
společnosti InsolCentrum
zpracovatel dat

Ing. Dan Jiránek

zástupce Svazu měst a obcí ČR
komentář k průzkumu,
shrnutí postojů starostů

PhDr. Daniel Kunštát, PhD.

politolog, sociolog,
pedagog na Vysoké škole CEVRO
odborný komentář k metodice a vybra-
ným výstupům průzkumu

RNDr. Ladislav Minčíč, CSc., MBA

tajemník Hospodářské komory ČR
komentář k průzkumu z hlediska postojů
podnikatelů

Jarmila Veselá

jednatelka analytické společnosti InsolCentrum
zpracovatel dat

Exkurze do tématu

- **Co je oddlužení?**
- **Vývoj oddlužení**
- **Základní data**

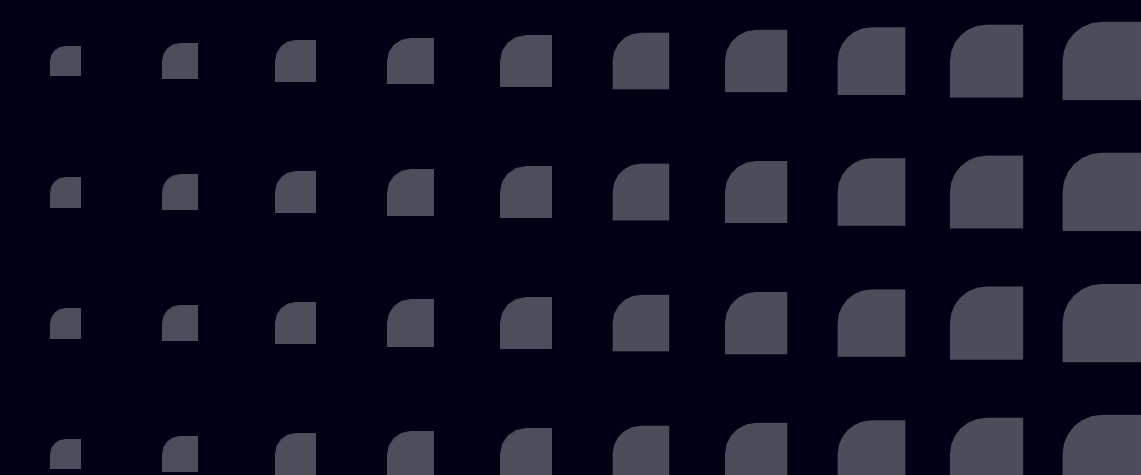
Za období 2008 – 2023:

- 301,5 tis. osobám bylo povoleno oddlužení
- 171,8 tis. osob oddlužení úspěšně dokončilo
- 98 tis. osob se právě oddlužuje
- 10,7 % osobám bylo oddlužení zrušeno

**Kdo se doposud stavěl proti zmírňování podmínek oddlužení?
Jak to dopadlo v tomto průzkumu?**

Znepokojivé tendence

- Prezentace milionu nových dat zítra v PSP (hodnota nesplácených závazků činí min. ¾ bilionu Kč)
- Aktuální stav legislativních prací na změně insolvenčního zákona
- Přijetí vládní novely – přelomový krok

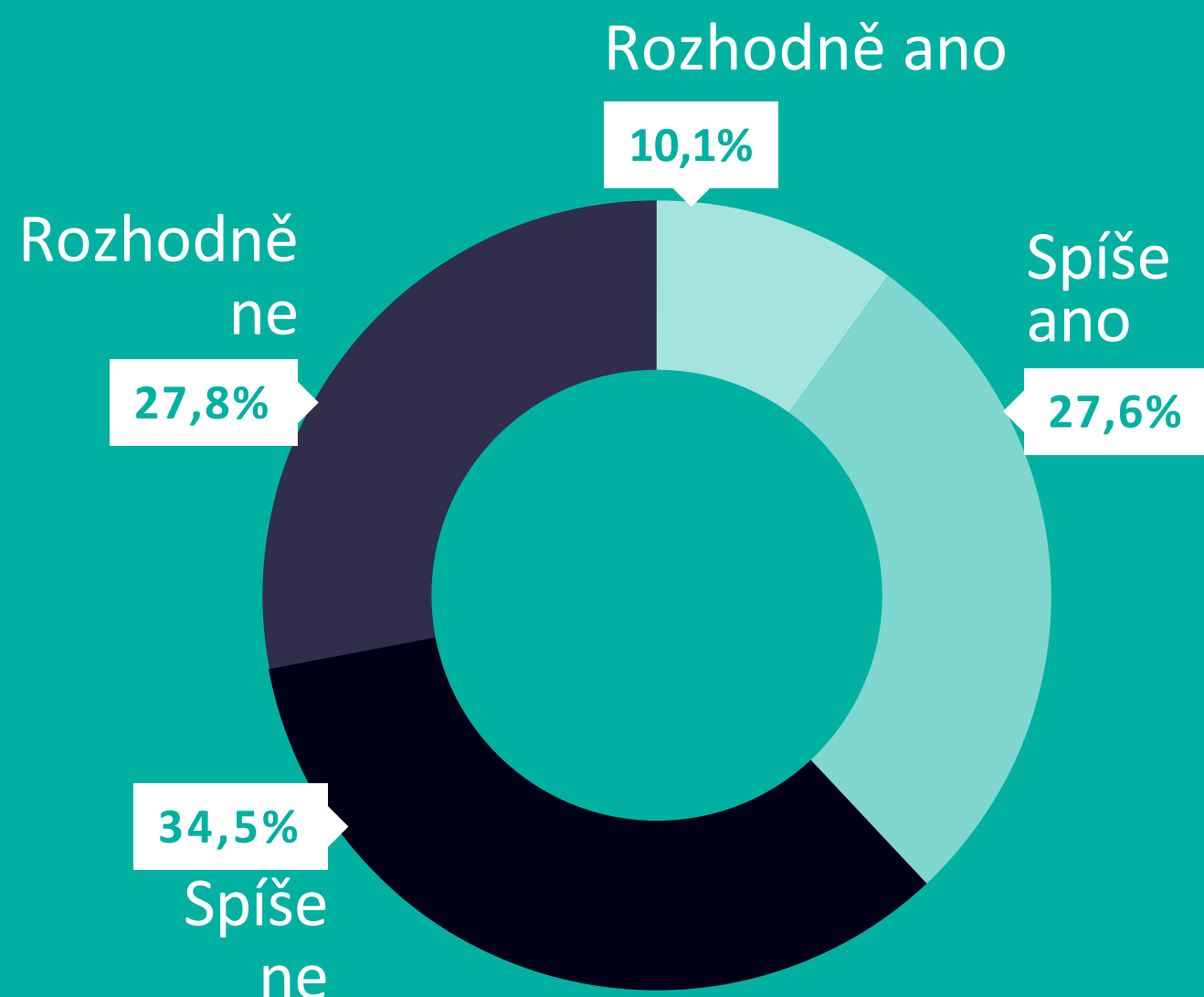
Východiska k hodnocení postojů veřejnosti

- Respondenti mohli odpovědět, že neví/neumí posoudit otázku
- U odpovědí proto vždy uvádíme podíl respondentů, kteří neví/neumí posoudit

Otázka č. 6

Jste obecně pro zmírnění podmínek dlužníkům v oddlužení, bez ohledu na to, jak moc se tím sníží uspokojení věřitelů (tj. že se sníží částka dluhu, kterou věřitelé získají zpět)?

Názory veřejnosti na problematiku oddlužování

Cafe Louvre | 22. 4. 2024

Krátké hodnocení odpovědí na otázku č. 6

- Češi jsou obecně nakloněni pomáhat zadluženým lidem. Existují však limity této pomoci.
- Počet respondentů, kteří vyjádřili názor činí 1320
- 16,2 % respondentů neumělo otázku posoudit
- 62,3 % se obecně staví proti zmírnění podmínek v oddlužení, bez ohledu na to, jak moc se sníží uspokojení věřitelů

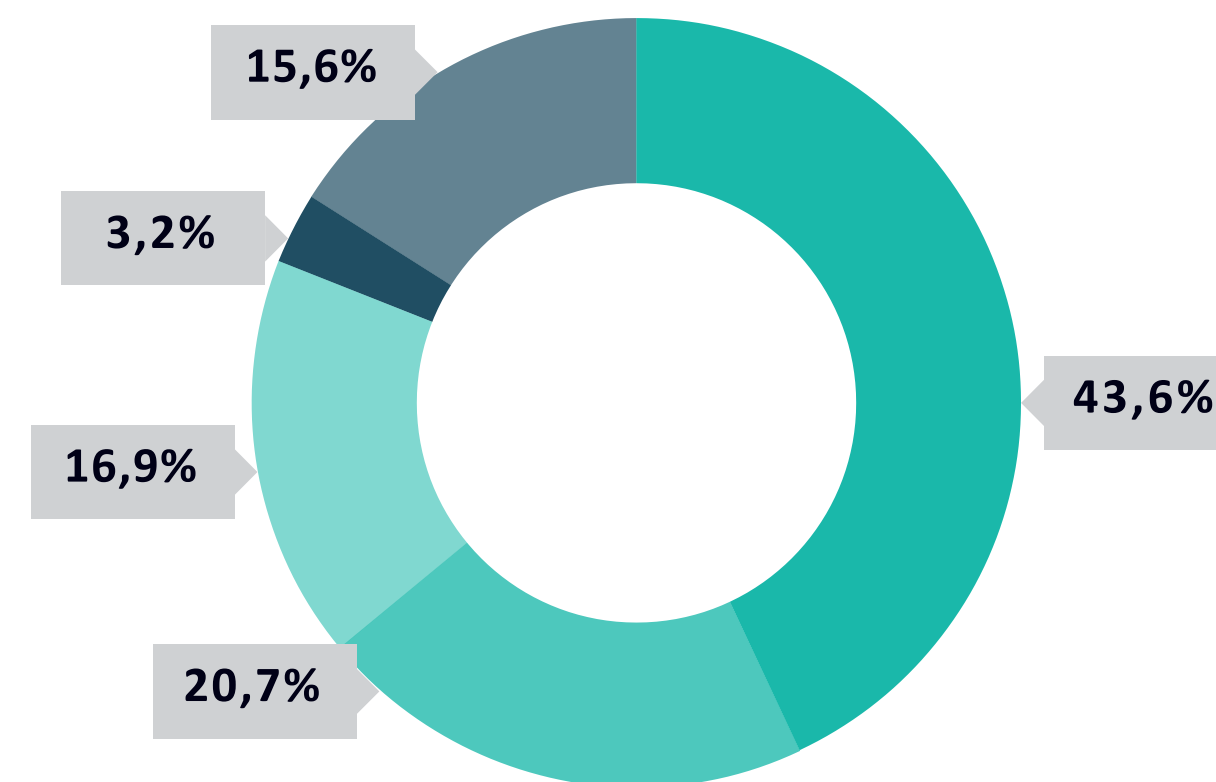
Co jsme se dozvěděli v hodnocení odpovědí průzkumu?

Postoje k parametrům připravované novely oddlužení podle preferencí politických stran lze nalézt v odpovědích na otázku č. 4

Podíl respondentů, kteří neví/neumí posoudit tuto otázku činí 9,3 %.

Počet respondentů, kteří se přiklonili k některé z nabízených variant se rovná 1428.

Za jakých podmínek je podle Vašeho názoru správné odpustit člověku v insolvenci část dluhů?

- V případě, že dlužník uhradí alespoň jistinu dluhu (úroky a penále mu budou odpuštěny).
- V případě, že dlužník uhradí alespoň soudem stanovené % z celkových dluhů, které bude menší než 30 % z celkových dluhů, s ohledem na schopnosti, možnosti a majetkové poměry dlužníka.
- V případě, že dlužník uhradí alespoň 30 % svých celkových dluhů.
- Bez ohledu na to, jak velkou část dluhů dlužník uhradí – i kdyby neuhradil nic, pokud to povede k jeho úplnému oddlužení.
- Za žádných podmínek by se dluhy promíjet neměly.

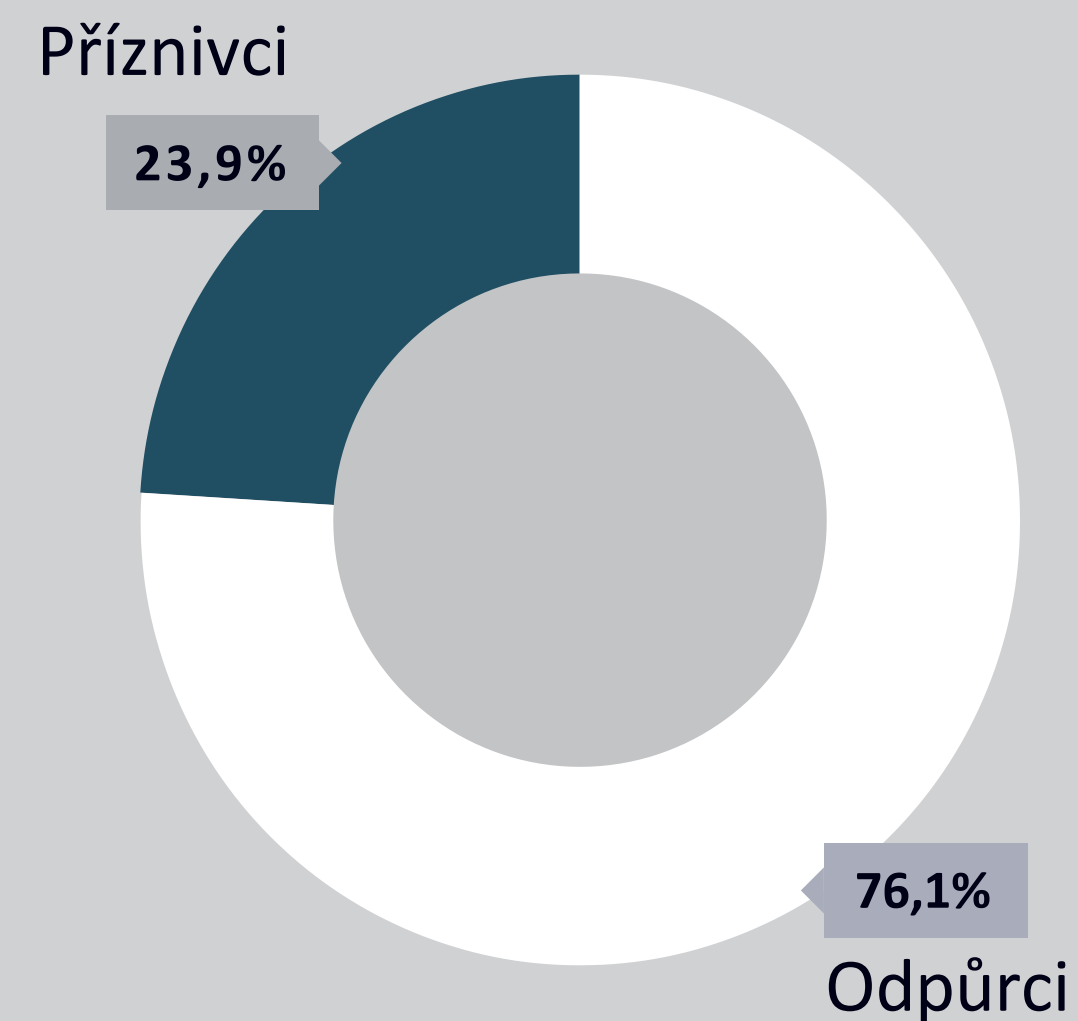
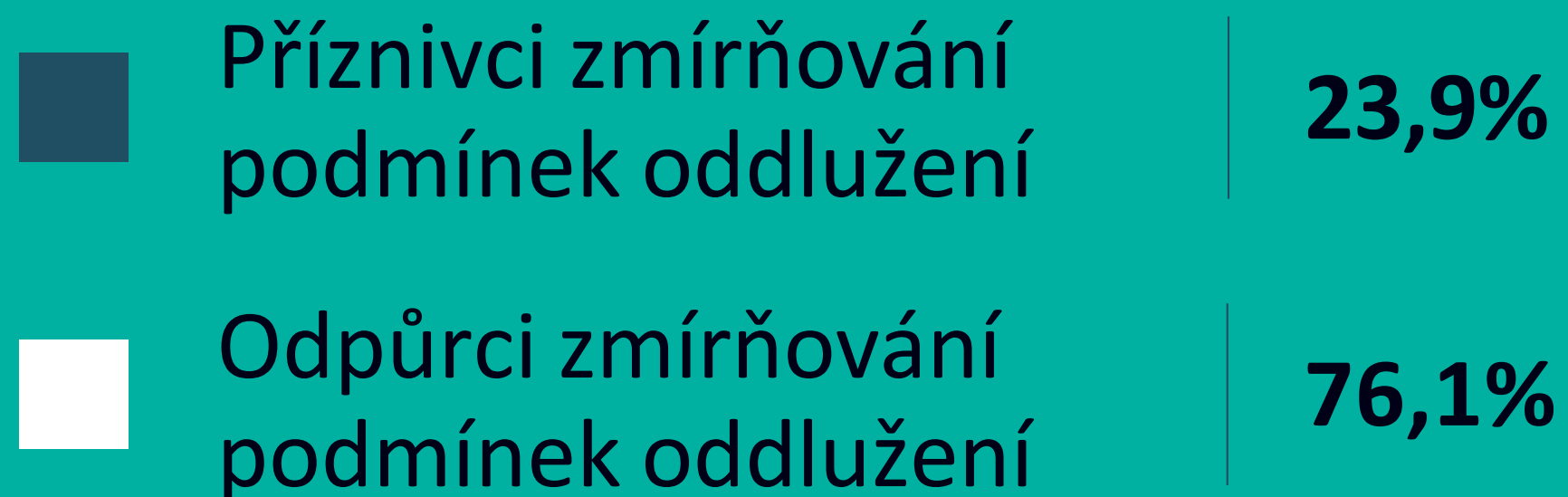
Rozdělení na příznivce a odpůrce zmírňování podmínek oddlužení

Za jakých podmínek je podle Vašeho názoru správné odpustit člověku v insolvenci část dluhů?

Podrobné odpovědi otázky č. 4

- V případě, že dlužník uhradí alespoň jistinu dluhu (úroky a penále mu budou odpuštěny).
- V případě, že dlužník uhradí alespoň soudem stanovené % z celkových dluhů, které bude menší než 30 % z celkových dluhů, s ohledem na schopnosti, možnosti a majetkové poměry dlužníka.
- V případě, že dlužník uhradí alespoň 30 % svých celkových dluhů.
- Bez ohledu na to, jak velkou část dluhů dlužník uhradí – i kdyby neuhradil nic, pokud to povede k jeho úplnému oddlužení.
- Za žádných podmínek by se dluhy promíjet neměly.

Odpovědi respondentů, kteří vyjádřili svůj názor, jsme rozdělili následovně:

Daniel Kunštát

politolog, sociolog, pedagog na Vysoké škole CEVRO

odborný komentář k metodice
a vybraným výstupům průzkumu

A hand holding a blue pen pointing at a laptop screen. Overlaid on the screen is a checklist with several items, some marked with a checkmark. The background is a blurred office setting.

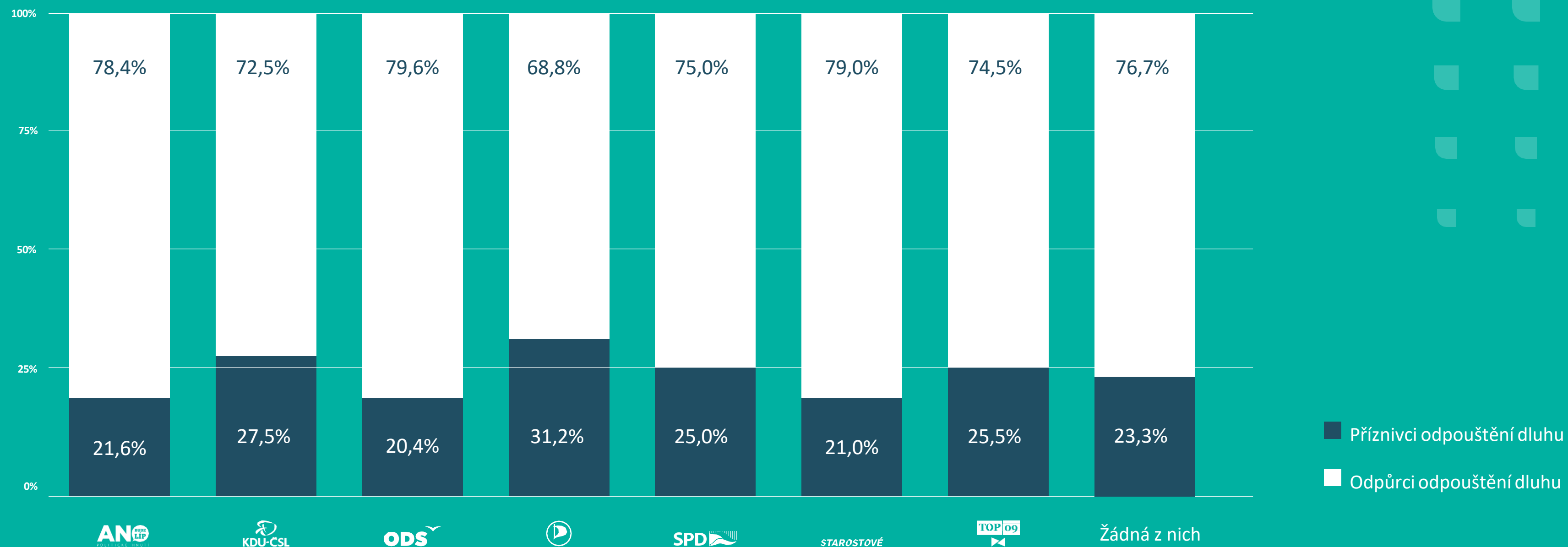
Názory veřejnosti na problematiku oddlužování

Cafe Louvre | 22. 4. 2024

Technické parametry výzkumu

- Zadavatelem průzkumu veřejného mínění:
Unie zaměstnavatelských svazů ČR
- Zdroj dat a realizace výzkumu:
aplikace Instant Research agentury IPSOS
- Termín sběru dat: **leden 2024**
- Počet respondentů: **1575**
- Metoda sběru dat: **online panel (kvótní výběr dle pohlaví, věku, vzdělání, kraje a velikosti sídla)**
- Cílová skupina: **reprezentativním vzorek populace v produktivním věku (18-65 let)**
- Zpracovatel dat: **InsolCentrum**
- Odborné posouzení metodiky průzkumu:
PhDr. Daniel Kunštát, PhD.

Odpůrci a příznivci podle stranických preferencí

Dan Jiránek

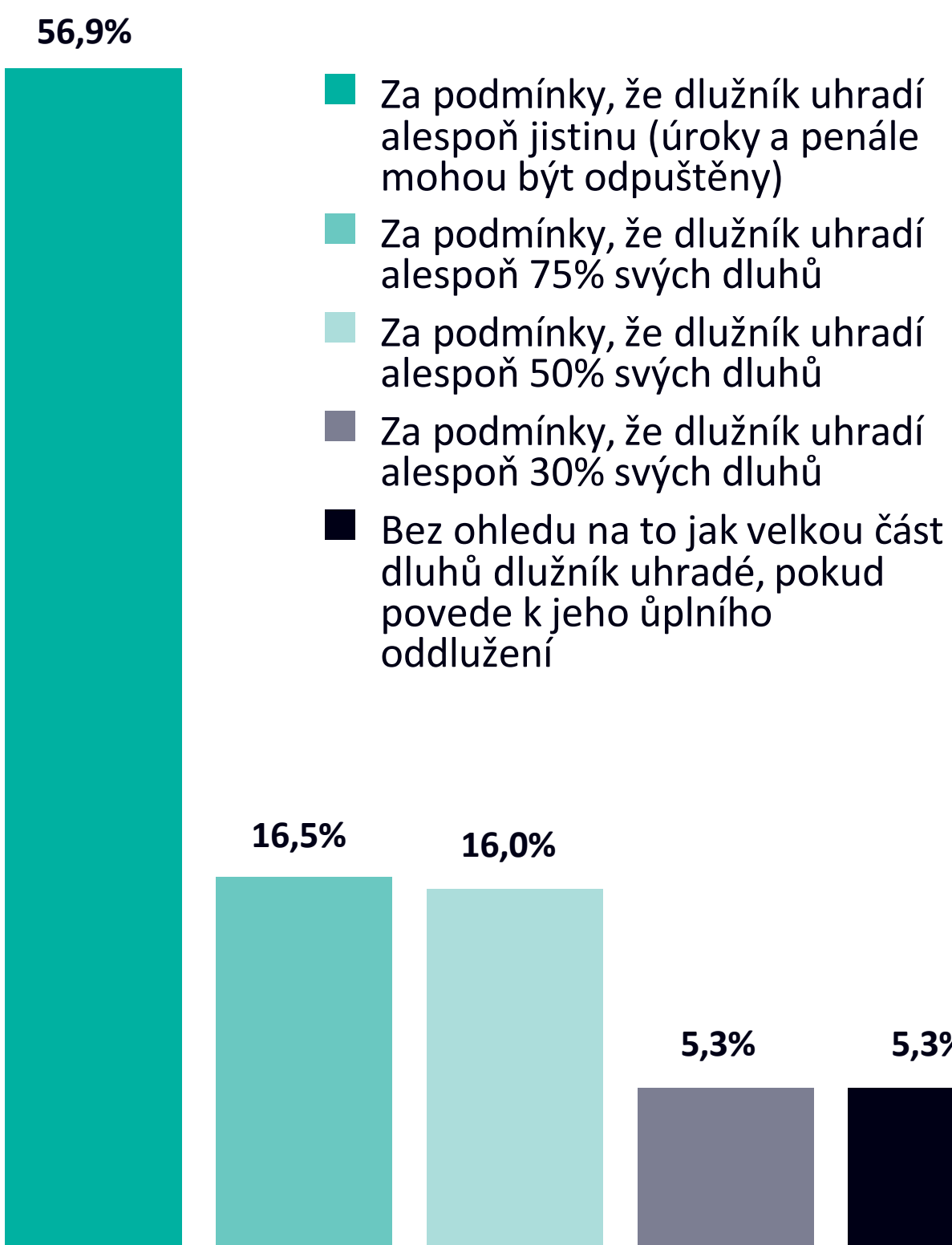
zástupce Svazu měst a obcí ČR

komentář k průzkumu,
shrnutí postojů starostů

Podobný průzkum

- SMO ČR se spolu s InsolCentrem podíleli na minulém průzkumu veřejného mínění i na anketě starostů
- V rámci ankety starostů - názor vyjádřilo 564 starostů z velkých i malých obcí a měst napříč všemi kraji ČR

Za jakých podmínek je správné odpustit člověku v insolvenci dluhy?

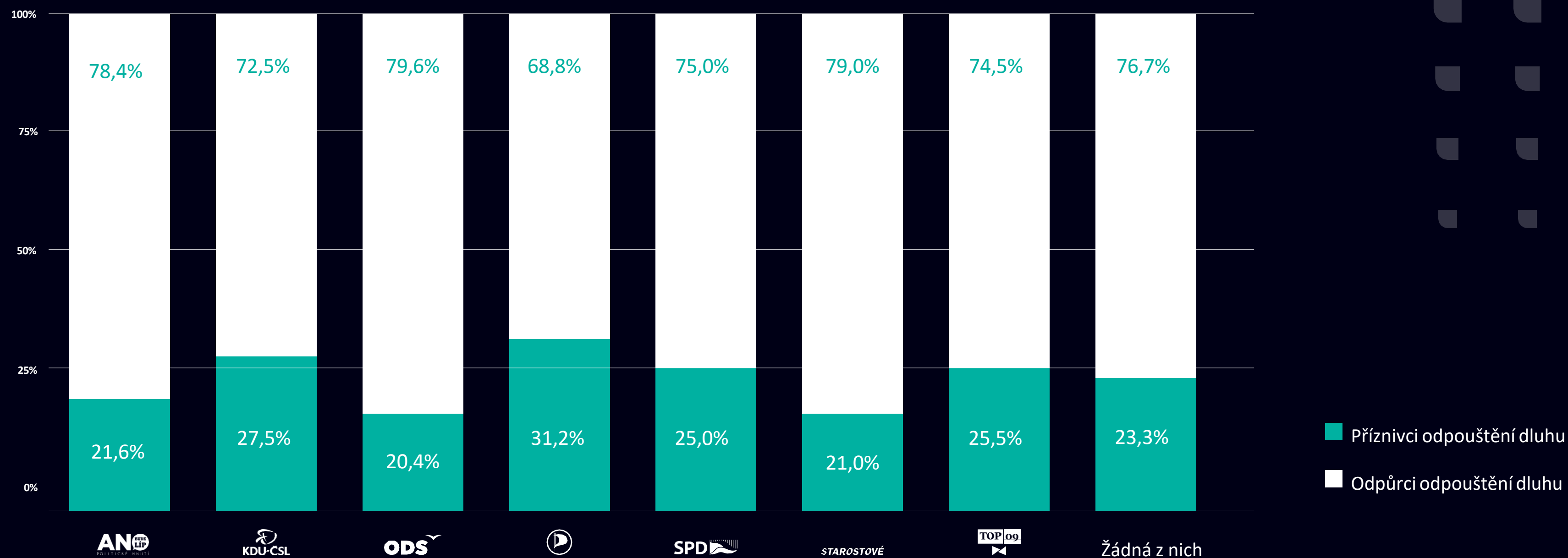

Komentář SMO ČR

- 94 % starostů považovalo plošné oddlužení snižující míru uspokojení věřitelů pod 30 % za nesprávné
- Starostové vnímají neplacení dluhů jako velký problém pro obce a města
- Dluhy jednoho občana budou muset zaplatit ostatní obyvatelé obce, města
- Nedobrovolní věřitelé - obce a města musí svítit, odvážet odpadky, spravovat majetek atd.

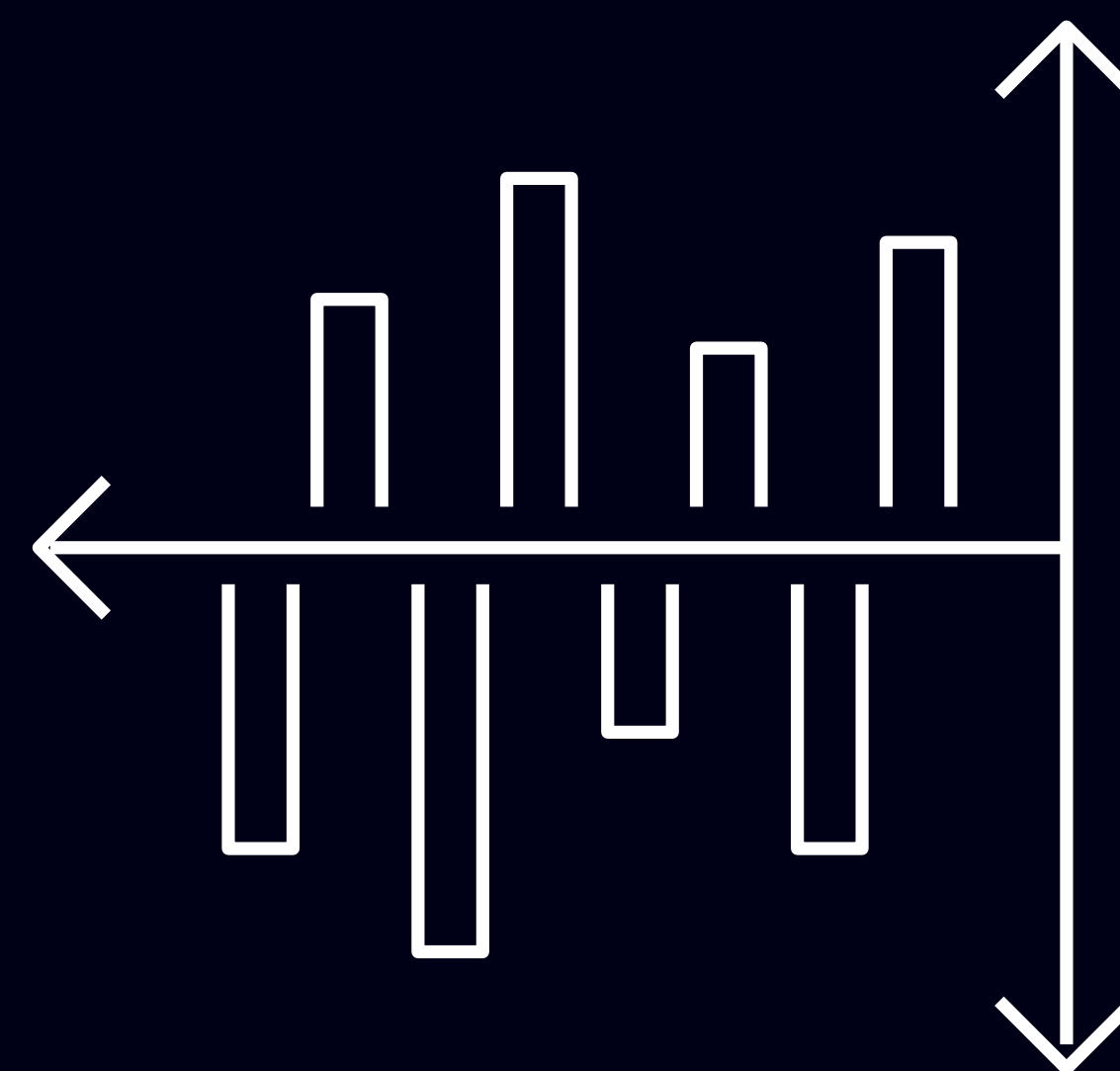

Odpůrci a příznivci podle stranických preferencí

Komentář ke grafu

- Názory voličů jednotlivých stran se příliš neliší
- Nerozumíme tomu, proč politici chtějí zmírňovat podmínky oddlužení, když jejich voliči s tím nesouhlasí
- Nejvíce nakloněni úpravě jsou voliči pirátské strany, ani u nich nepřevyšuje souhlas 1/3
- Nejméně jsou nakloněni změně voliči ODS a STAN, změnu podporuje max. 21 %

Ladislav Minčič

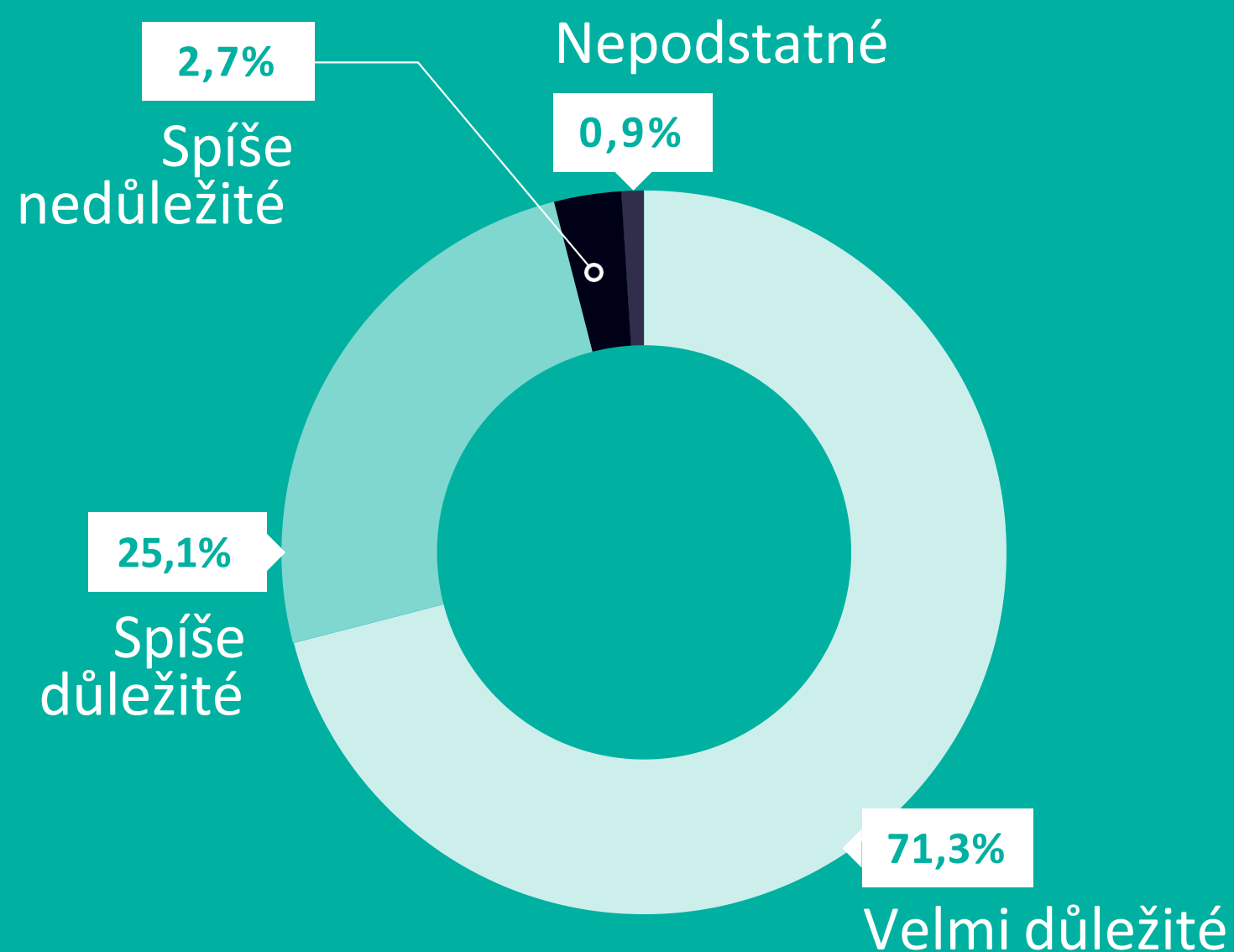
tajemník Hospodářské komory ČR

komentář k průzkumu
z hlediska postojů podnikatelů

Otázka č. 2

Jak moc je podle Vašeho názoru důležité, aby dlužník usilující o oddlužení prokázal, že se snažil podle svých možností závazky odpovědně řešit (tzn. např. navyšoval příjmy, šetřil výdaje, konsolidoval půjčky, komunikoval s věřiteli atp.)?

Názory veřejnosti na problematiku oddlužování

Cafe Louvre | 22. 4. 2024

Otázka č. 2 je velmi důležitá z pohledu formování podnikatelského prostředí.

Podíl respondentů, kteří neví/neumí posoudit tuto otázku činí 4,6 %.

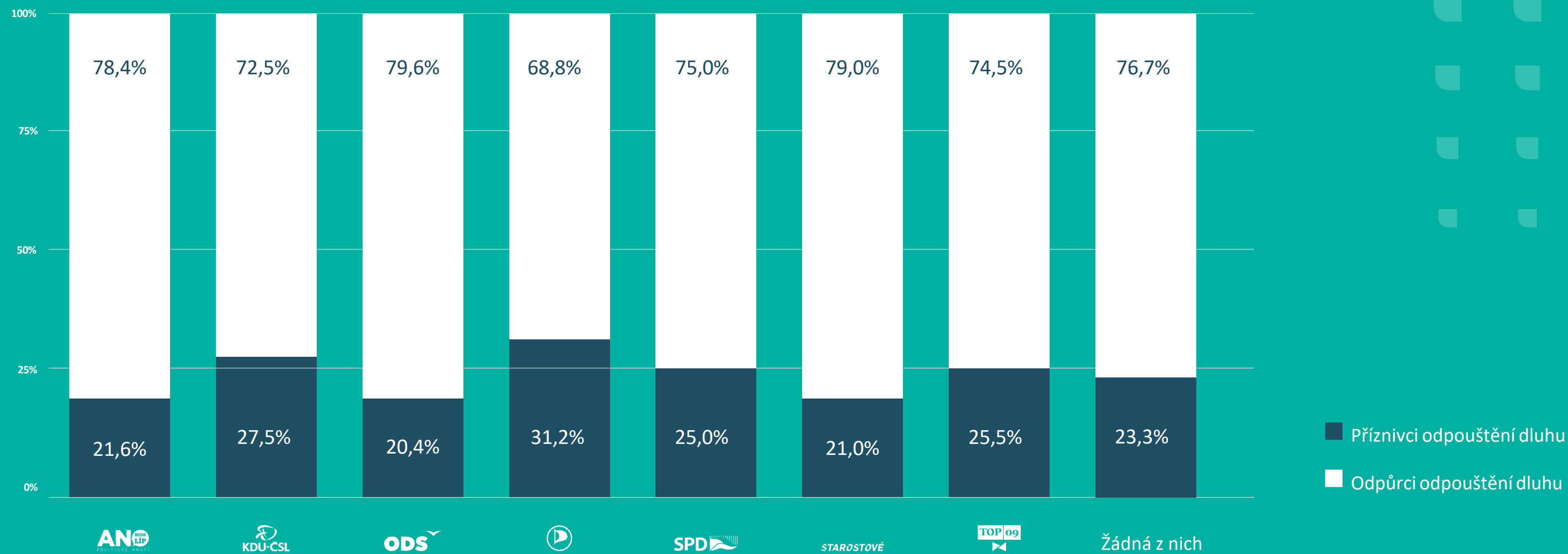
Počet respondentů, kteří se přiklonili k některé z nabízených variant (tj. bez odpovědi nevíím/neumím posoudit), se rovná 1503.

Komentář

- Sám dluh z pohledu podnikatelů neznamena žádné stigma; dluhové financování je běžnou součástí podnikatelské praxe, je na něm založeno třeba i bankovníctví.
- Problém vzniká teprve tehdy, není-li finanční závazek odpovědně splácen.
- Podnikatelé tak mají pochopení i pro pomoc zadluženým spotřebitelům, ale jen za předpokladu, že jsou dlužníci aktivní ve snaze předcházet své platební neschopnosti, příp. vzniklou platební neschopnost odpovědně řešit.

Odpůrci a příznivci podle stranických preferencí

Komentář ke grafu

- Odpor vůči odpouštění je příznačný pro voliče všech politických stran.
- Lze spekulovat o jisté hodnotové blízkosti/rozdílnosti elektorátů různých stran: Konzervativní individuální respekt k majetku a odpovědnosti sblížuje spíše voliče ODS, STAN a ANO, zatímco liberální kolektivistický přístup spojuje spíše voliče pirátské strany a lidovců.

Komentář HK ČR

- Původním záměrem šetření bylo zmapovat i pozice podnikatelů v členění podle oboru podnikání. K takovému hodnocení jsme však nepřistoupili, jelikož v souboru nebyly reprezentativní vzorky.
- Prezentovaná data obecně ukazují na zhoršující se trendy v uspokojování věřitelů, na snižování vymahatelnosti pohledávek. Neplnění závazků má negativní až demoralizující vliv na podnikatelské prostředí.
- Tři čtvrtě bilionu korun nesplácených závazků chybí a bude chybět naší ekonomice.

Závěrečné hodnocení - Daniel Kunštát

- Češi příliš nejsou ochotni dlužníkům odpouštět jejich dluhy, jen málo tolerují neplacení finančních závazků a většinou spíše nejsou nakloněni ulehčování oddlužení.
- Tento „konzervativní“ pohled je v čase dlouhodobě stabilní (jak potvrzují některé minulé výzkumy) a navíc ve společnosti převažuje napříč všemi klíčovými sociodemografickými i voličskými skupinami. To znamená, že výpovědi ke všem sledovaným tématům vykazují z hlediska regionu/kraje, velikosti místa bydliště, věku, pohlaví či vzdělání - ale i dle stranických afiliací respondentů - podobnou strukturu odpovědí a naměřené odchylky jsou jen velmi nepatrné a většinou se pohybují v pásmu statistické chyby.
- Přesto data naznačují některé (vskutku jen mírné) trendy: například v závislosti na stoupajícím věku či stoupajícím vzdělání nepatrně a statisticky nepříliš významně roste podíl těch, které lze zjednodušeně označit jako přívržence spíše přísnější zákonné regulace.

Závěrečné hodnocení - Dan Jiránek

Průzkum potvrdil dlouhodobý názor SMO ČR, že:

- Obyvatelé obcí a měst se staví proti neuváženému zmírňování podmínek oddlužení – tedy proti současné vládní novele
- Politici nedbají na názory zástupců obcí a měst
- Jde o klíčový problém budoucnosti – kdy budou obyvatelé obcí doplácet za své spoluobčany – neplatiče

Zvažujeme různé možnosti – jednání ve výborech PS, senátu, některé obce se obrátí na svoje zástupce v zákonodárných sborech

Závěrečné hodnocení - Ladislav Minčič

- Průzkum prokázal, že se veřejné mínění, resp. názory občanů plně shodují s obecnými názory členů Hospodářské komory ČR
- Další rozvolnění podmínek oddlužení může negativně ovlivnit i ekonomiku České republiky
 - nejde jen o dominový efekt šíření neodpovědnosti, nespolehlivosti v závazkových vztazích, což by bylo negativním morálním vysvědčením podnikatelského prostředí, jde i o plíživou relativizaci ústavního práva na majetek
- Velkorysé oddlužování vytváří tlak na růst cen - podnikatelé budou započítávat riziko neúhrady do cen obecně, takže riziko přenesou i na bedra odpovědných odběratelů zboží a služeb
- Stovky miliard korun chybějící v ekonomice zeslabí subjektivní ochotu i objektivní možnosti podnikatelů investovat, a to za situace, kdy je jasné, že bez masivních soukromých investic ujde České republice vlak
- Rozvolňování bude mít negativní dopad na veřejné rozpočty, nepřispěje tak ke konsolidačnímu úsilí a oslabí úvahy vlády o strategických veřejných investicích

Závěrečné hodnocení - Jarmila Veselá

- Postřehy k postojům respondentů podle podrobnějších kritérií (muži X ženy, věková kategorie, dosažené vzdělání, velikost obce / města / kraje)
- Sonda do české společnosti – velmi pozitivní dojem (potvrzeno Eurostatem)
- Proti zmírňování podmínek oddlužení se staví:
 - Odborná právní veřejnost – advokáti, soudci, správci, S22
 - Věřitelé a podnikatelé
 - Starostové obcí a měst
 - A jak jste dnes slyšeli – voliči

Závěrečné hodnocení - Jarmila Veselá

- Občané vyjádřili v průzkumu většinový názor (76,1 % respondentů), že nesouhlasí s dalším zmírňováním podmínek oddlužení
- Při zohlednění voličských preferencí průzkum ukázal, že většina voličů jednotlivých politických stran nesouhlasí s dalším zmírňováním podmínek oddlužení (od nejnižších Piráti – 68,8 % k nejvyšší ODS – 79,6 %).
- Zítra bude představen v PSP ČR výstup z analýzy milionu nových dat o dlužnících (občané intuitivně vnímají realitu placení dluhů)

Proč hodlají politici přijmout právní úpravu oddlužení, proti které se staví většina odborníků i veřejnosti?

Pro koho to politici dělají, když jejich voliči se zmírňováním podmínek oddlužení nesouhlasí?

Závěrečné slovo - Vít Jásek

Novela insolvenčního zákona, kterou v současné době projednává Poslanecká sněmovna, přináší významné zmírnění podmínek pro odpuštění dluhů. To však je v příkrém rozporu s názory firem i veřejnosti, a to i té její části, která v minulých volbách dala hlas stranám vládní koalice, která novelu předkládá.

Cafe Louvre | 22. 4. 2024

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Prezentace a průzkum
veřejného mínění ke stažení
na www.insolcentrum.cz

